

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scéimeanna Marcála

Scrúduithe Ardteistiméireachta, 2003

Gaeilge

Bonnleibhéal

Marking Scheme

Leaving Certificate Examination, 2003

Irish

Foundation Level

SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE (BONNLEIBHÉAL) - SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2003

CLUASTUISCINT (180 MARC)

COMHAIRLE SPEISIALTA FAOI NA TICEANNA

Ceist 1	(a)	Freastalaí = an dara pictiúr	... 7 marc)	= 14 marc
	(b)	Luimneach	... 7 marc)	
Ceist 2	(a)	Monarcha troscáin = an chéad phictiúr	... 7 marc)	= 14 marc
	(b)	As an Spidéal.	... 7 marc)	
Ceist 3	(a)	Díolachán Leabhair = an tríú pictiúr	... 7 marc)	= 14 marc
	(b)	An Fhoireann chispheile	... 7 marc)	
Ceist 4		Siopa Bláthanna = an ceathrú pictiúr	... 7 marc)	= 7 marc
Ceist 5		An bosca ag an mbarr ar clé.	... 7 marc)	= 7 marc
Ceist 6	(a)	Aimsir ghaofar = an chéad phictiúr	... 8 marc)	= 16 marc
	(b)	An Tulach Mhór	... 8 marc)	
Ceist 7	(a)	Ceoldráma = an tríú pictiúr	... 8 marc)	= 16 marc
	(b)	€ 10	... 8 marc)	
Ceist 8	(a)	Cluiche camógaíochta = an dara pictiúr	... 8 marc)	= 16 marc
	(b)	Port Láirge	... 8 marc)	
Ceist 9	(a)	Caisleán Bhaile Átha Cliath = an tríú pictiúr	... 8 marc)	= 16 marc
	(b)	€ 400	... 8 marc)	
Ceist 10	(a)	i gCorcaigh	... 10 marc)	= 20 marc
	(b)	11.00 a.m.	... 10 marc)	
Ceist 11	(a)	Tíreolaíocht	... 10 marc)	= 20 marc
	(b)	3 p.m.	... 10 marc)	
Ceist 12	(a)	Dé hAoine	... 10 marc)	= 20 marc
	(b)	In Oifig an Phoist	... 10 marc)	

(NÓTA: Sá chás fíorannamh go bhféadfaí a rá go bhféadfadh an dara pictiúr a bheith ceart, tabharfar creidiúint don fhreagra sin.)

SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE (BONNLEIBHÉAL) - SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA 2003

ROINN I - LÉAMHTHUISCINT (150 MARC)

COMHAIRLE SPEISIALTA FAOI NA TICEANNA

Ceist 1 40 Marc Meaitseáil

1 → J; 2 → H; 3 → I; 4 → B; 5 → F; 6 → C; 7 → D;
8 → A; 9 → E; 10 → G

10 x 4 marc ... 40 marc

Ceist 2 50 Marc Freagair do rogha dhá cheann de (a), (b), (c) anseo thíos

(a) Litir

1. I gCeatharlach ... 5 marc)
2. 7 Feabhra ... 5 marc)
3. Grád A ... 5 marc) = 25 marc
4. Printíseach ... 5 marc)
5. Scrúdú Iontrála ... 5 marc)

(b) Bróisiúr

1. Co. Chiarraí ... 5 marc)
2. 20 ... 5 marc)
3. Teilifiseán ... 5 marc) = 25 marc
4. Linn Snámha ... 5 marc)
5. Bealtaine ... 5 marc)

(c) Scéal Nuachta

1. As An Uaimh ... 5 marc)
2. 5 Nóiméad ... 5 marc)
3. Mála Leathair ... 5 marc) = 25 marc
4. Suas an bóthar ... 5 marc)
5. Leoraí ... 5 marc)

/...

Ceist 3   60 Marc Freagair do rogha **dhá cheann** de (a), (b), (c) anseo thíos

(a) Alt

1.	Eunice Kennedy-Shriver	... 6 marc)	
2.	Oileáin Árann	... 6 marc)	
3.	20 Spórt	... 6 marc)	= 30 marc
4.	Clubanna Spóirt *	... 6 marc)	
5.	I mBaile Átha Cliath	... 6 marc)	

(b) Giota

1.	Ard Mhacha	... 6 marc)	
2.	Co. Chorcaí	... 6 marc)	
3.	Airgead *	... 6 marc)	= 30 marc
4.	1928	... 6 marc)	
5.	Meán Fómhair	... 6 marc)	

(c) Véarsaí

1.	na duilleoga	... 6 marc)	
2.	sa ghleann	... 6 marc)	
3.	ag cruinniú le chéile	... 6 marc)	= 30 marc
4.	an oíche*	... 6 marc)	
5.	an Samhradh	... 6 marc)	

* Gearrfaí pionós ar iomarcaíocht.

/...

ROINN II - SCRÍOBH NA TEANGA (120 MARC)

Comhairle speisialta faoi chumas, faoi chumarsáid, faoi chruinneas Gaeilge, faoi ábhar nach bhfuil 'ad rem' agus faoi ábhar neamhghnách.

Ceist 4   30 Marc   Freagair (a) NÓ (b)

(a)   Fógra

Cumas Cumarsáide = 22 marc)

= 30 marc

Cruinneas Gaeilge = 8 marc)

(b)   Cuireadh

Cumas Cumarsáide = 22 marc)

= 30 marc

Cruinneas Gaeilge = 8 marc)

Ceist 5   40 marc   Freagair (a) NÓ (b)

(a)   Litir

Cumas Cumarsáide = 30 marc)

= 40 marc

Cruinneas Gaeilge = 10 marc)

(b)   Foirm Iarratais

Cumas Cumarsáide = 30 marc)

= 40 marc

Cruinneas Gaeilge = 10 marc)

Ceist 6   50 Marc   Freagair (a) NÓ (b)

(a)   Cuntas

Cumas Cumarsáide = 37 marc)

= 50 marc

Cruinneas Gaeilge = 13 marc)

(b)   Eachtra

Cumas Cumarsáide = 37 marc)

= 50 marc

Cruinneas Gaeilge = 13 marc)

/...

FORLEATHNÚ AR AN SCÉIM MHARCÁLA DON A.T.B.L.

AN CHLUASTUISCINT AGUS AN LÉAMHTHUISCINT

COMHAIRLE SPEISIALTA FAOI NA TICEANNA

Is cuma faoin gcóras nodaireachta a úsáideann an t-iarrthóir, má tá sé soiléir go bhfuil rogha amháin déanta ag an iarrthóir, marcáil an rogha sin.

SCRÍOBH NA TEANGA

N.B.: Ní ceartú atá ar siúl againn ach measúnú agus marcáil.

Déantar an marcáil faoi dhá cheannteideal: Cumas Cumarsáide agus Cruinneas Gaeilge.

Cumas: An cumas atá san iarrthóir a smaointe a chur in iúl trí Ghaeilge.

Cumarsáid: Tagann cumarsáid i gceist nuair is féidir linn teachtaireacht, smaointe, nuaíocht an iarrthóra a thuiscint.

Cumas Cumarsáide:

Is ionann seo agus an cumas atá san iarrthóir an tasc cumarsáide a tugadh di/dó a chomhlíonadh.

Cruinneas Gaeilge:

- (i) Dul na Gaeilge - struchtúir na Gaeilge - cruinneas gramadaí;
- (ii) Foclóir - cruinneas foclóra; (iii) Litriú - cé go mbeadh sé seo san áireamh moltar gan an iomarca béime a chur ar an ngné seo ag an leibhéal seo.

Ábhar nach bhfuil 'ad rem':

Cuirfear comhairle ar scrúdaitheoirí ina thaobh seo i gcás gach fo-cheiste.

Ábhar Neamhghnách:

Cuirfidh an scrúdaitheoir comhairleach comhairle ar an scrúdaitheoir faoi seo.

N.B.: Ná glac le Béarla.

Ceist 4:

(a) Tasc → Fógra a scríobh amach bunaithe ar na pictiúir agus ar na treoracha.

Cumas Cumarsáide = 22 marc

(i) Leagan Amach ... 1 marc

- Iarracht ar fhógra = 1 marc

(ii) Treoracha ... 21 marc

- Pict. 1 = 3+3
- Pict. 2 = 3+2+2+2
- Pict. 3 = 3
- Pict. 4 = 3

Cruinneas Gaeilge = 8 marc

NÓ

(b) Tasc → Cuireadh a scríobh amach bunaithe ar na pictiúir agus ar na treoracha.

Cumas Cumarsáide = 22 marc

(i) Leagan Amach ... 4 marc

- Beannú oiriúnach 2 marc
- Iarracht ar chuireadh 1 marc
- Síniú oiriúnach 1 marc

(ii) Treoracha ... 18 marc

- Dhá mharc déag do na treoracha do phictiúr 1 = 6 x 2 marc
- Dhá mharc do na treoracha do phictiúr 2 = 1 x 2 marc
- Dhá mharc do na treoracha do phictiúr 3 = 1 x 2 marc
- Dhá mharc do na treoracha do phictiúr 4 = 1 x 2 marc

Cruinneas Gaeilge = 8 marc

Ceist 5:

(a) Tasc → Litir a scríobh chuig cara bunaithe ar na pictiúir agus ar na treoracha.

Cumas Cumarsáide: = 30 marc

(i) Leagan Amach .....6 marc

- Seoladh = 2 marc
- Dáta = 1 marc
- Tús = 1 marc
- Críoch = 2 marc

(ii) Treoracha ..... 24 marc

- Ceithre mharc do na treoracha do phictiúr 1 = 2 x 2 marc
- Dhá mharc déag do na treoracha do phictiúr 2 = 3 x 4 marc
- Ceithre mharc do na treoracha do phictiúr 3 = 2 x 2 marc
- Ceithre mharc do na treoracha do phictiúr 4 = 2 x 2 marc

Cruinneas Gaeilge = 10 marc

Nó

(b) Tasc → Foirm Iarratais a líonadh a bhfuil "ceisteanna" le freagairt agus "alt beag" a bhaineann go dlúth leis an bhfoirm iarratais a scríobh inti.

Cumas Cumarsáide = 30 marc

An Córas Marcála

(i)	Uimhir theileafóin	½ marc	1 marc
	Seoladh	2 marc	4 marc
	Aois	½ marc	1 marc
	Dáta Breithe	1 marc	2 marc
	Airde	½ marc	1 marc
	Meáchan	½ marc	1 marc
	Scrúdú Teistiméireachta	½ marc	1 marc
	Cúig Ábhar	5 marc	10 marc
	Ag obair in Ollstór Éadaigh cheana	½ marc	1 marc
	Sásta cúrsa traenála a dhéanamh	½ marc	1 marc
	Obair ag an deireadh seachtaine	½ marc	1 marc
	An bhfuil cuntas bainc agat	½ marc	1 marc
	Trí Chaitheamh Aimsire	1½ marc	3 marc
	Ciorcal timpeall ar dáta	½ marc	1 marc
	Dáta	½ marc	1 marc
		15 marc	30 ÷ 2 = 15

N.B.: Ná bíodh ½ marc le feiceáil in aon áit (m.sh. $21 \div 2 = 10\frac{1}{2} = 11$ marc)

- (ii) An tAlt Beag. Thart ar 40 focal ag teastáil. Sa chás nach mbeadh an t-alt fada go leor, bainfear céatadán cuí den marc bronnta (m.sh. mura bhfuil ann ach 20 focal, déanfar an t-alt a marcáil as 15 marc agus bainfear 50% den marc bronnta ... 15 marc

Cruinneas Gaeilge = 10 marc

Ceist 6:

- (a) Tasc → Cuntas (timpeall 90 focal) a scríobh do nuachtán bunaithe ar an bpictiúr.

Cumas Cumarsáide = 37 marc

- (i) Tá timpeall 90 focal ag teastáil. Sa chás nach mbeadh an t-alt fada go leor, bainfear céatadán cuí den marc bronnta (m.sh. mura bhfuil ann ach 45 focal, an t-alt a marcáil as 37 marc agus timpeall 50% a bhaint den marc bronnta).
- (ii) Níor mhór cúig thagairt ar a laghad a bheith sa chuntas d'imeachtaí nó do thosca na hócáide.
- (iii) Glactar le foirm ar bith nó pearsa ar bith a fhad is atá an cur síos cumarsáideach, bunaithe ar an ócáid a léirítear.
- (iv) Ná glac le Béarla

Cruinneas Gaeilge = 13 marc

- (b) Tasc → Scríobh faoi Eachtra a tharla agus tú ar an trá..

Cumas Cumarsáide = 37 marc

- (i) Baineann a bhfuil ráite i gcás 6.(a), (i), (iii) agus (iv) le 6.(b) chomh maith.
- (ii) Bheadh tagairt do gach aon phictiúr tábhachtach maraon le aon tagairt amháin eile le go mbeadh fás nádúrtha ag baint leis an eachtra.

Cruinneas Gaeilge = 13 marc

Tugadh an treoir seo a leanas do na scrúdaitheoirí ar fad:

Níor mhiste do gach Príomhscrúdaitheoir Comhairleach gach a leanann seo a chur in iúl do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha. Níor mhiste do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha é seo a leanas a chur in iúl dá Scrúdaitheoirí Cúnta:

Sa chás go dtagann scrúdaitheoir cúnta trasna ar script a bhaineann le hiarrthóir ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/di

- níor mhór don scrúdaitheoir cúnta a chur in iúl dá scrúdaitheoir comhairleach go bhfuil a leithéid de script le marcáil aige/aici
- caithfidh an scrúdaitheoir comhairleach a mhíniú don scrúdaitheoir cúnta go bhfuil gach gné den Scéim Mharcála faoi mar atá leagtha amach le cur i bhfeidhm ó thaobh marcáil na scripte de ach amháin nach mbeidh an litriú agus gnéithe áirithe den ghramadach san áireamh
- míneoidh an scrúdaitheoir comhairleach don scrúdaitheoir cúnta go mbeifear ag déanamh fiosruithe ina thaobh seo lena chinntiú go bhfuil an Scéim Mharcála á cur i bhfeidhm ag an scrúdaitheoir cúnta ina leithéid de chás faoi mar ba cheart.